

รายงาน การเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ

ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง มีนาคม 158

สาระสำคัญในฉบับ

Highlight

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในงานกีฬาแห่งชาติ

ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง

ระหว่างวันที่ 18 - 24 มกราคม 2534

มีผู้ป่วยมารับบริการจากหน่วยรักษาพยาบาลของกองการแพทย์และอนามัย รวม 810 ครั้ง แยกเป็นชาย 585 ครั้ง หญิง 225 ครั้ง เฉลี่ยมีอายุระหว่าง 10 - 19 ปี วันที่พบผู้ป่วยมากที่สุดคือวันที่ 18 มกราคม 2534 ซึ่งเป็นวันเปิดการแข่งขัน นักกีฬาเขต 2 ป่วยมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เจ็บป่วยด้วยการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ (23.21 %) จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาพบรายงานผู้ป่วยจำนวน 5 โรค คือ อุจจาระร่วง อาหารเป็นพิษ ตาแดง สุกใส และหัดเยอรมัน โดยไม่พบว่าการระบาดของโรค

การเฝ้าระวังโรค

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7
จังหวัดตรัง ระหว่าง 18-24 มกราคม 2534

บทนำ

การแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติครั้งที่ 7 ที่จังหวัดตรัง ระหว่างวันที่ 18-24 มกราคม มีการแข่งขันทั้งสิ้น 13 ประเภท การแข่งขัน ได้แก่ กรีฑา ฟุตบอล วอลเลย์บอล บาสเกตบอล มวยสากล-สมัครเล่น ยกน้ำหนัก จักรยาน เชปัดเตะกร้อ ยิมนาสติก วูตวูต เทเบิลเทนนิส เทนนิส และแบดมินตัน โดยมีนักกีฬาและเจ้าหน้าที่จาก 10 เขต จำนวน 2,242 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นนักกีฬา 1,880 คน

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากระหว่างการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติแต่ละครั้ง จะมีนักกีฬาและผู้ชม ซึ่งมาจากจังหวัดต่างๆ มาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก อันเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและปัญหาสาธารณสุขอื่นๆ จึงจำเป็นต้องนำระบาดวิทยาในรูปแบบครบวงจรมาใช้นับตั้งแต่การเฝ้าระวังโรคภัยก่อนการแข่งขันระหว่างการแข่งขัน และภายหลังการแข่งขัน ซึ่งจะนำข้อมูลจากการเฝ้าระวังดังกล่าวมาใช้ในการป้องกัน ควบคุมโรคและภัย รวมทั้งสอบสวนโรคได้ทันที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาและการเจ็บป่วย ในผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง
2. เพื่อนำข้อมูลการเฝ้าระวังดำเนินการป้องกัน ควบคุม และสอบสวนโรค ทางระบาดวิทยา และการเจ็บป่วยที่เป็นปัญหาในกลุ่มที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อเป็นแนวทางและรูปแบบในการดำเนินงานทางระบาดวิทยา ในการชุมนุมหรือเทศกาลต่างๆ ที่มีผู้รวมกลุ่มกันจำนวนมากๆ ต่อไป

วัสดุและวิธีการ

1. แหล่งข้อมูลในหน่วยงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ในงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง ประกอบด้วย
 - ก. หน่วยพยาบาลประจำค่ายที่พักนักกีฬาและผู้สังเกตการณ์ 12 แห่ง
 - ข. หน่วยแพทย์และพยาบาลประจำสนามแข่งขัน 10 แห่ง
 - ค. แผนกผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และผู้ป่วยฉุกเฉินของโรงพยาบาลตรังโดยเก็บข้อมูลด้วยใบสั่งยาที่จัดทำเฉพาะกิจ (ตามแบบที่ใช้ในงานกีฬาแห่งชาติ) ทำการเก็บข้อมูล วันละ 2 ครั้ง คือ เวลา 19.00 น. และ เวลา 06.00 น. และวิเคราะห์ข้อมูลทุกวัน (ไม่ใช่คอมพิวเตอร์)

2. กรณีอุจจาระร่วง แต่ละหน่วยใช้แบบรวบรวมโรคฯ และทำ RECTAL SWAB
3. กรณีมีโรคที่ต้องสอบสวน ทึมสอบสวนโรคของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตั้งจะออกดำเนินการทุกวัน
4. ข่ายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา จะจัดทำสรุปผลการเฝ้าระวังฯ เสนอต่อประธาน กองการแพทย์และอนามัย ทุกวันเพื่อวางแผนทางป้องกันและควบคุมผลการเฝ้าระวังโรคและการเจ็บป่วย

มีผู้เกี่ยวข้องกับงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 มาใช้บริการที่หน่วยแพทย์ พยาบาล ต่างๆ ตั้งแต่วันที่ 13-24 มกราคม 2534 จำนวนทั้งสิ้น 810 ครั้ง เป็นชาย 585 ครั้ง (72.22 %) เป็นหญิง 225 ครั้ง (27.78 %) คิดเป็น อัตราส่วน ชาย : หญิง เท่ากับ 2.6 : 1 โดยผู้ป่วยมีอายุระหว่าง 6-65 ปี กลุ่มอายุ 10-19 ปี เป็นกลุ่มที่มีการเจ็บป่วยมากที่สุด (55.56 %) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 30-39 ปี (21.48 %)

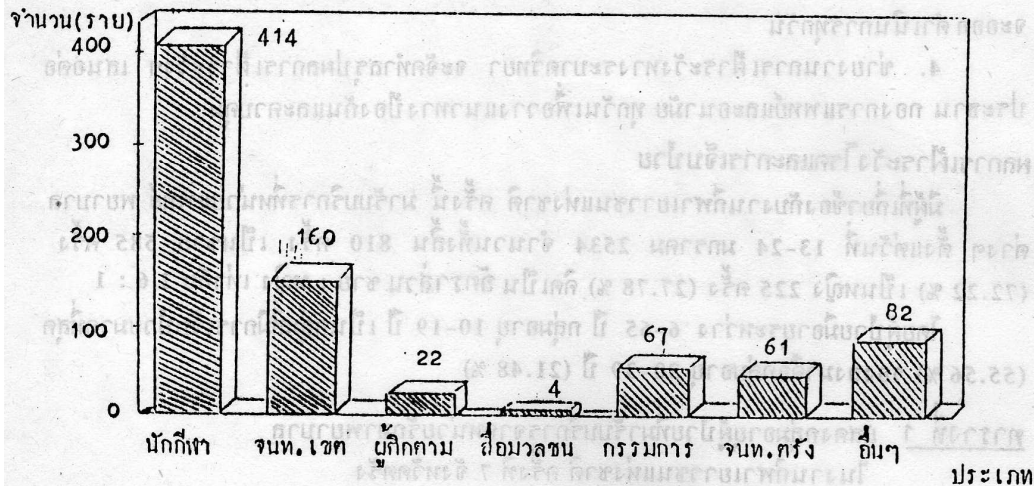
ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มอายุผู้ป่วยที่มาใช้บริการจากหน่วยรักษาพยาบาล
ในงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง

กลุ่มอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
6 - 9	3	-	3	0.37
10 - 19	293	157	450	55.56
20 - 29	38	28	66	8.15
30 - 39	151	23	174	21.48
40 - 49	63	8	71	8.76
50 - 59	22	3	25	3.09
60 ขึ้นไป	1	-	1	0.12
ไม่ทราบ	14	6	20	2.47
รวม	585	225	810	100

สำหรับผู้ป่วยที่มาใช้บริการในแต่ละวัน วันที่ 18 มกราคม ซึ่งเป็นวันแรกของการแข่งขัน มีจำนวนผู้ป่วยมากที่สุด 160 ราย และน้อยที่สุดในวันสุดท้ายของการแข่งขัน

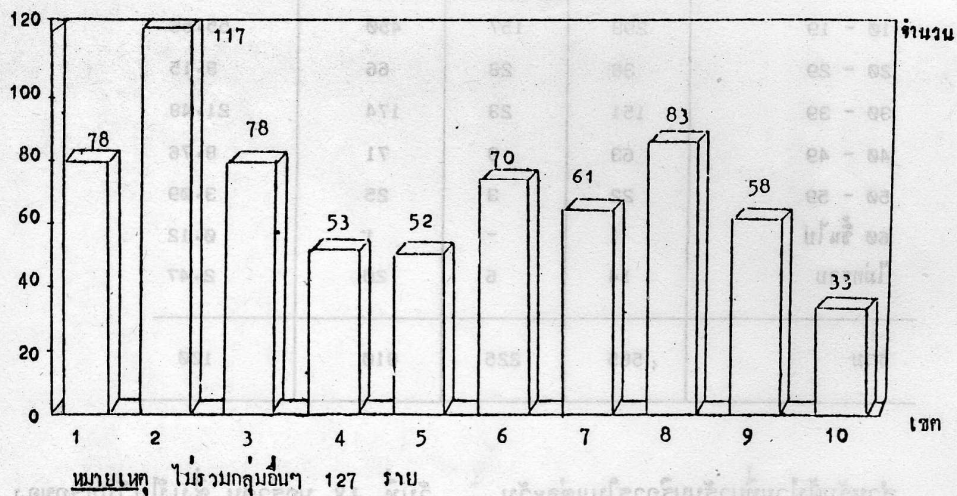
เมื่อแยกประเภทของผู้ป่วย พบว่า นักกีฬามีการเจ็บป่วยมากที่สุด คือ ร้อยละ 51.11 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ของทุกเขต ร้อยละ 19.75 และผู้มาร่วม ร้อยละ 10.12 (ดังรูป)

รูปที่ 1 แสดงจำนวนผู้ป่วยแยกเป็นประเภทต่างๆ ที่มารับบริการกับหน่วยรักษาพยาบาล ในงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง

สำหรับอัตราป่วย แยกตามเขตต่างๆ พบว่า เขต 2 มีอัตราป่วยสูงสุด ร้อยละ 17.13 รองลงมาคือเขต 8 ร้อยละ 12.15 และเขต 1 กับเขต 3 ร้อยละ 11.42

รูปที่ 2 แสดงจำนวนผู้ป่วย ในงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง แยกเป็นรายเขต 10 เขต

เมื่อพิจารณาถึงอาการและอาการแสดง พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่ทุกเขตมีอาการเจ็บป่วยที่คล้ายคลึงกัน คือ จะพบกลุ่มอาการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจมากเป็นอันดับแรก อาจจะเนื่องมาจากในเดือนมกราคม เป็นช่วงฤดูหนาวตรงกับฤดูร้อน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของอากาศมากทำให้การปรับตัวไม่ทัน รองลงมาคือ ปวดหัวและกลุ่มอาการท้องเสีย อุจจาระร่วงมากเป็นอันดับ 3 ซึ่งผู้ป่วยในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีอาการเล็กน้อย ไม่รุนแรงและเกิดประปรายกันทุกๆ กลุ่ม และมีผื่นผื่นคันอยู่ 1 กลุ่ม ในนักกีฬาของฟุตบอลของเขต 4 ซึ่งมีอาการพร้อมกันจำนวน 8 คน และเจ็บปวดหลังพอสมควร

(อ่านต่อหน้า 165)

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7

จังหวัดตรัง ระหว่าง 18-24 มกราคม 2534 (ต่อจากหน้า 160)

ตารางที่ 2

แสดงการเกิดโรคและการบาดเจ็บต่างๆ ในงานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ

ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง

โรคและการบาดเจ็บ	จำนวน	โรคและการบาดเจ็บ	จำนวน
1. อูจจาระร่วง	103	10. กล้ามเนื้ออักเสบ	16
2. ใช้ไม้ทราบลำเหตุ ไขหวัด	188	11. ข้อเคล็ด แผลง	29
3. โรคผิวหนัง สุกใส	9	12. กระดูกหัก	7
4. ปวดท้อง ท้องอืด	87	13. อ่อนเพลีย	16
5. ปวดศีรษะ	107	14. ตาแดง	3
6. ปวดเมื่อย	83	15. หัดเยอรมัน	1
7. ฟกช้ำ	13	16. อาหารเป็นพิษ	1
8. บาดแผลถลอก	87	17. อื่นๆ	64
9. แผลลึกขาด	13		

ข้อมูลโรคในฝ่ายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ที่พบในงานกีฬาฯ มีรายงานโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ซึ่งรวบรวมได้จากใบสั่งยาพิเศษ ในระหว่างการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 จำนวน 5 โรค คือ อูจจาระร่วง โรคตาแดง โรคสุกใส โรคอาหารเป็นพิษ และโรคหัดเยอรมัน ไม่พบมีการระบาดของโรคที่เกิดขึ้น สำหรับโรคอูจจาระร่วง พบ 103 รายกระจายอยู่ทุกเขตและได้เก็บอูจจาระส่งตรวจ 2 ราย

ข้อมูลการบาดเจ็บ

ในการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7

มีผู้ได้รับบาดเจ็บทั้งสิ้น 158 ราย เป็นชาย 108 คน หญิง 50 คน อัตราส่วน ช : หญิงเท่ากับ 2.16 : 1 โดยไม่รวมกลุ่มปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นมากปกติของการเล่นกีฬา

การสอบสวนโรค

ข่าวยานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา งานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 สามารถตรวจพบความผิดปกติของโรคที่อาจเป็นปัญหาในการระบาดได้ 5 โรค คือ โรคอูจจาระร่วง โรคอาหารเป็นพิษ โรคสุกใส โรคตาแดงและโรคหัดเยอรมัน ซึ่งได้ทำการสอบสวนโรค และควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไปแล้วซึ่งผลปรากฏว่าไม่มีการแพร่ระบาดของโรคแต่อย่างใด

สรุป

การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา งานกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 จังหวัดตรัง

ในการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 7 ซึ่งจังหวัดตรัง รับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันและได้มีการนำเอาการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยามาใช้นั้น ข่าวยานการเฝ้าระวังทาง

ระบาดวิทยา ได้รวบรวมภาวะการเจ็บป่วยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬา ครั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 18-24 มกราคม รวม 7 วัน พบว่ามีผู้ป่วยมารับบริการจากหน่วยรักษาพยาบาลของกองการแพทย์และอนามัย รวม 810 ครั้ง เป็นชาย 585 ครั้ง (72.22 %) เป็นหญิง 225 ครั้ง (27.78 %) คิดเป็นอัตราส่วนชายต่อหญิง 2.6 : 1 โดยผู้ป่วยมีอายุระหว่าง 6-65 ปี อายุเฉลี่ย 10 - 19 ปี วันที่พบผู้ป่วยมากที่สุดคือ วันที่ 18 มกราคม 2534 ซึ่งเป็นวันเปิดการแข่งขันเมื่อแยกประเภทของผู้ป่วยพบว่าร้อยละ 51.11 เป็นนักกีฬารองลงมาคือ เจ้าหน้าที่เขตจากทุกเขต (19.75 %) เขตที่มีจำนวนผู้ป่วยมากที่สุด คือเขต 2 รองลงมาคือ เขต 8 และเขต 3 เขต 1 โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ เจ็บป่วยด้วยการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจร้อยละ 23.21 รองลงมาคือกลุ่มอาการบาดเจ็บต่างๆ (19.50 %) กลุ่มอาการปวดศีรษะ และอาการระงวัก ถัดมาตามลำดับ ซึ่งอาการป่วยจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันทุกๆ เขต มีรายงานของโรคที่อยู่ในข่ายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา จำนวน 5 โรค คือ โรคอุจจาระร่วง โรคอาหารเป็นพิษ โรคตาแดง โรคสุกใส และโรคหัดเยอรมัน โดยไม่พบว่ามีภาวะระบาดของโรค สำหรับโรคอุจจาระร่วงมีรายงานผู้ป่วยทั้งสิ้น 103 ราย กระจายอยู่ในทุกเขต และไม่มีอาการรุนแรงแต่อย่างใด

ในจำนวน 810 ครั้ง ของการให้บริการรักษาพยาบาลกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติครั้งนี้ 41 ราย (5.06 %) ต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลต้ง และในจำนวนนี้มี 5 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 0.62 ต้องเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในของโรงพยาบาลต้งด้วย ส่วนที่เหลือ 769 ราย (94.94 %) ได้รับการบริการจากหน่วยบริการของกองการแพทย์และอนามัย ประจำสนามแข่งขันและที่พักนักกีฬาต่างๆ

สำหรับค่าใช้จ่ายที่ได้ให้บริการในการรักษาพยาบาลในงานนี้ รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 17,100 บาท โดยแยกเป็นส่วนที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต้ง รับผิดชอบ (ให้บริการโดยโรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ทุกแห่ง) 8,326 บาท และให้บริการโดยโรงพยาบาลต้ง 8,774 บาท

โดยเฉลี่ยต้องเสียค่าใช้จ่าย (ค่าเวชภัณฑ์และยา) ในการให้บริการผู้ป่วย 1 คน เป็นเงิน 14.56 บาท ไม่รวมกับผู้ที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลต้ง ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 83.06 บาท/คน ในแผนกผู้ป่วยนอก และเฉลี่ย 582 บาท/คน ในแผนกผู้ป่วยใน

ซึ่งในการให้บริการทั้งหมดนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต้งและโรงพยาบาลต้ง ได้ให้บริการฟรีทุกประเภท แก่ผู้ป่วยทุกราย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

เนื่องจากขั้นตอนของการเตรียมการก่อนการแข่งขันมีน้อย ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติงานกองการแพทย์และอนามัยน้อย ทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนและการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การลงข้อมูลหรือรายละเอียดในใบสั่งยาไม่สมบูรณ์
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและส่งในสนามแข่งขันต่างๆ และที่พักยังล่าช้า ทำให้ข้อมูลไม่ทันเวลา ไม่เป็นปัจจุบัน

4. กรณีมีโรคที่ต้องเฝ้าระวังและสอบสวน ยังมีการรายงานล่าช้า ส่งผลให้การควบคุมป้องกันได้ไม่ดีเท่าที่ควร

5. การเก็บสิ่งตัวอย่าง กรณีอุจจาระร่วง ยังเก็บได้น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ป่วย หรือเจ้าหน้าที่ไม่เห็นความสำคัญของเรื่องนี้

6. เนื่องจากคณะทำงานยังขาดประสบการณ์ในด้านนี้ ทำให้การปฏิบัติงานมีความบกพร่องอยู่บ้าง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการเตรียมการและแจ้งให้ผู้รับผิดชอบด้านนี้ทราบล่วงหน้าก่อน ในระยะเวลา ก่อนถึงการแข่งขัน สัปดาห์ 2-3 สัปดาห์ หรือมากกว่าเพื่อการเตรียมการของคณะที่รับผิดชอบและ การประสานงาน

2. ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้เก็บข้อมูลของหน่วยรักษาพยาบาลกับผู้ต้องการ ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ

3. เนื่องจากคณะทำงานด้านนี้ต้องรับทราบข้อมูลข่าวสารเร่งด่วน ทันที เครื่องมือในการสื่อสารจึงมีความสำคัญในการติดต่อประสานงานต่างๆ ด้วย

กิจกรรมประกาศ

คณะผู้รายงานขอขอบคุณ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตรัง ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ตรัง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง สาธารณสุขอำเภอทุกอำเภอ และเจ้าหน้าที่กองการ แพทย์ และอนามัยทุกคน ในการให้ความความร่วมมือในงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ในงาน กีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

รายงานโดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง
